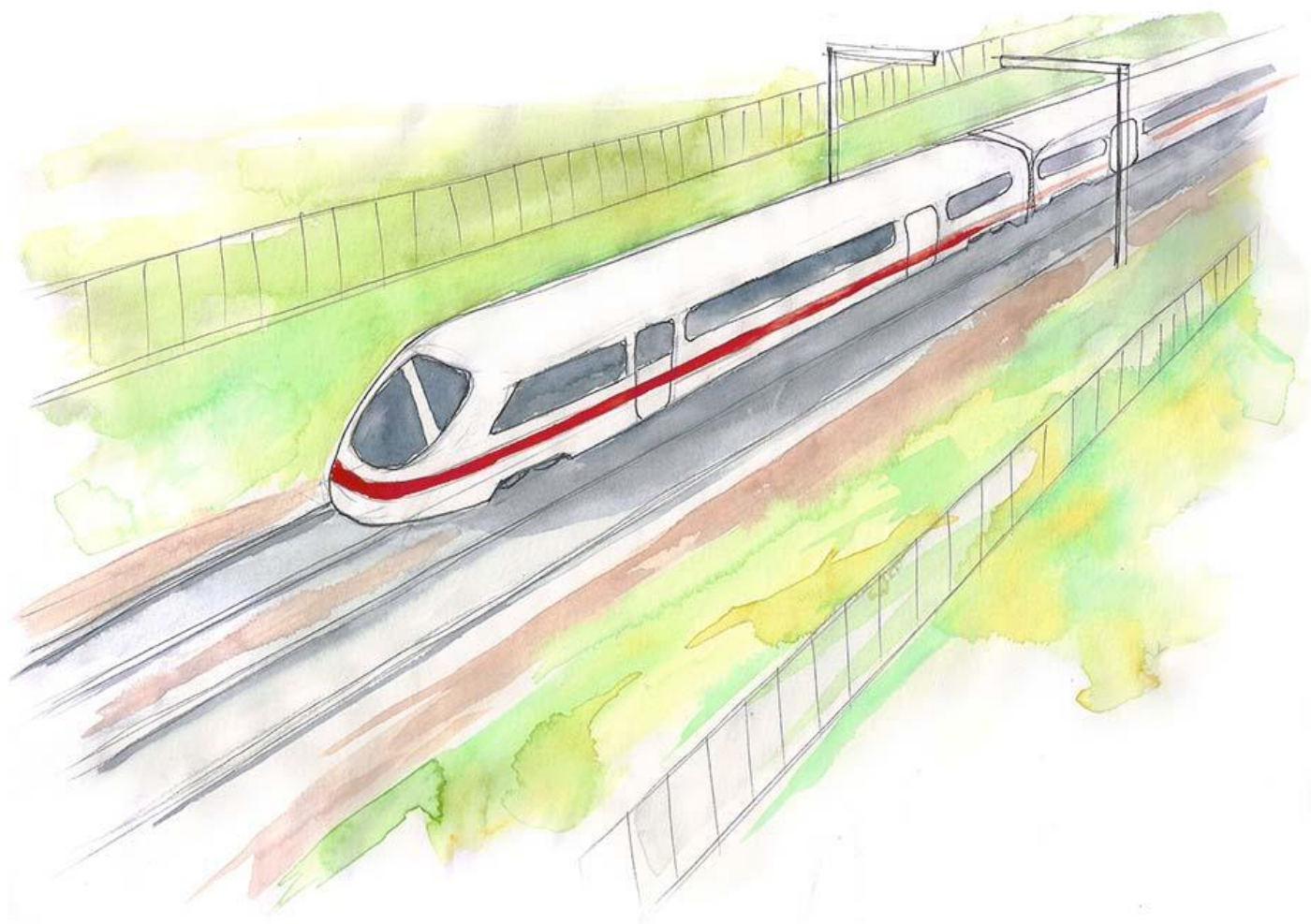




Kaasrahastatud Euroopa Liidu poolt
Üleeuroopaline transpordivõrk (TEN-T)



Pärnu MKA Rail Baltic trassikoridori taimkatte ülevaatus

5. mai 2016



TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET



MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM



Harju Maavalitsus



PÄRNU
MAAVALITSUS



Rapla Maavalitsus
Rapla County Government

Rail Balticu 1435 mm trassi Harju, Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringute teemaplaneeringute tehniline koostamine, asjakohaste detailplaneeringute, keskkonnamõju strateegilise hindamise ja keskkonnamõju hindamise ning raudtee eelprojekti ja raudteega seotud ehitiste eelprojektide koostamine

PÄRNU MKA RAIL BALTIC TRASSIKORIDORI TAIMKATTE ÜLEVAATUS

5. mai 2016

Käesoleva väljaande autor on selle eest ainuisikuliselt vastutav. Euroopa Liit ei vastuta selles sisalduva teabe mis tahes kasutamise eest.

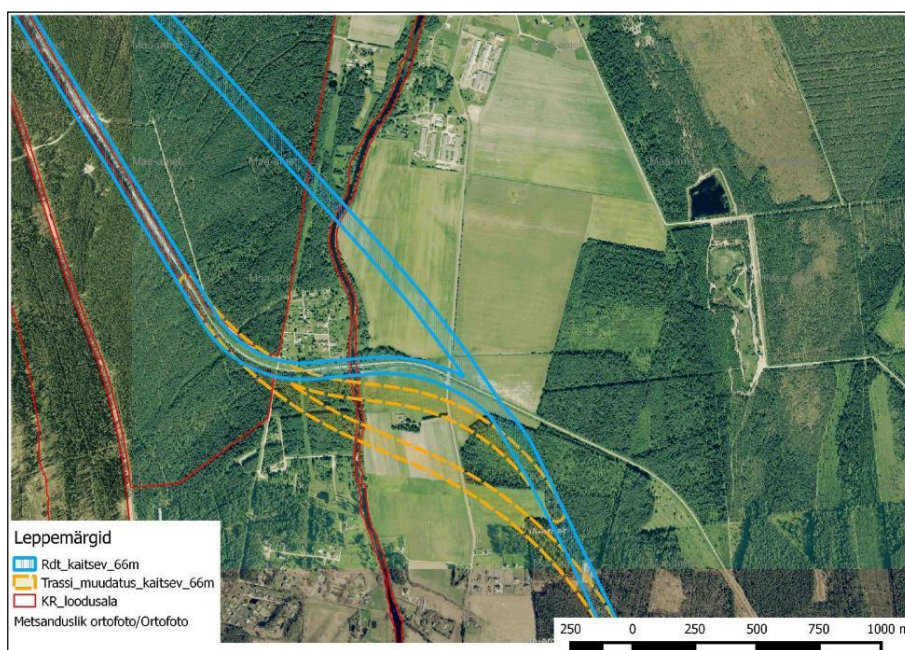


SISUKORD

Sissejuhatus	4
1. Olulisemate alade ülevaade	9
2. Kaitsealused taimeliigid	11
3. Alal leiduvad Natura elupaigatüübid	13
4. Ülevaade trassikoridori ääres asuvatest metsaeraldistest	16
Kokkuvõte	27

SISSEJUHATUS

Tagamaks kavandatava raudteetrassi senistest lahendustest parema vastavuse Rail-Baltic raudtee tehnilistele tingimustele on kerkinud üles ettepanek õgvendada olemasoleva raudteekoridori järgmisel Pärnu loodusala ja maastikukaitseala kagusuunas väljumisel tekkivat kurvi. Soovitatav õgvenduse võimalused on toodud joonisel 1.



Joonis 1. Trassiõgvendus Pärnu loodusala ja maastikukaitseala kaguosas (aluskaart: Maa-ameti WMS-teenus, Keskkonnaregister).

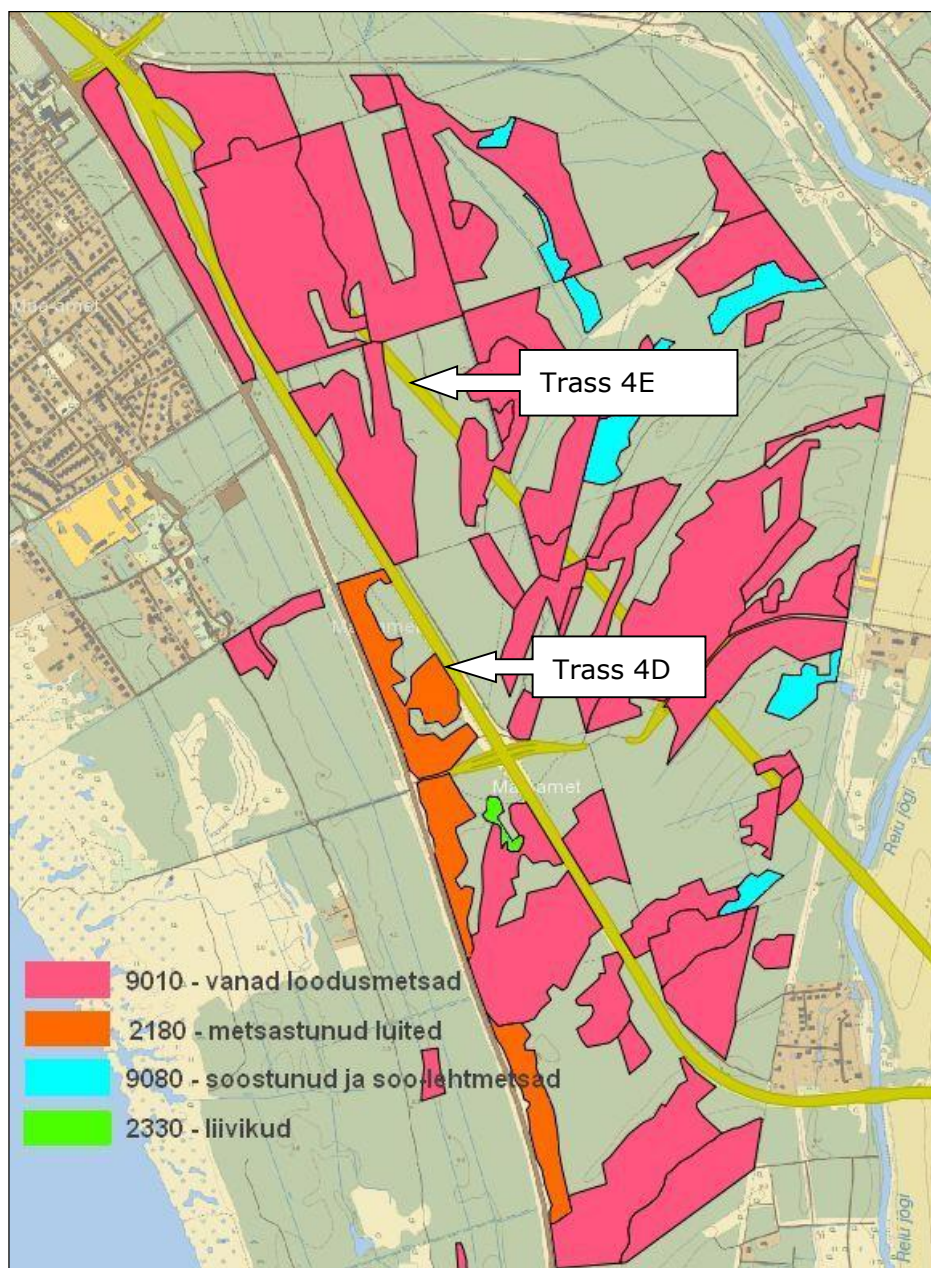
Soovitud õgvenduse maksimaalne teokstegemine eeldaks Pärnu loodusala ja maastikukaitseala olemasoleva raudteekoridori äärsel nurga läbimist. Maksimaalses soovitud ulatuses tehtava õgvenduse puhul ulatuks trassi kaitsevöönd suurusjärgus 55 m ulatuses Pärnu loodusalale, reaalse trassi maa-ala hõlmaks kaitseala territooriumil seega maksimaalselt u 30-35 m laiuse kolmnurkse ala pindalaga u 1500-1700 m².

Pärnu loodusala on moodustatud kaitsmaks nn loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpe metsastunud luited (2180), vanad loodusemetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080)¹. Loodusala territooriumil esinevaid elupaigatüüpe on inventeeritud² 2010. aastal seoses

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/790098?leiaKehtiv>

² Metsakorralduse Büroo OÜ, 2010. Pärnu maastikukaitseala metsade kirjeldus ja loodusväärtuste analüüs.

Pärnu maastikukaitseala (sh loodusala) kaitsekorralduskava³ koostamisega. Elupaigatüüpide paiknemine on toodud joonisel 2.

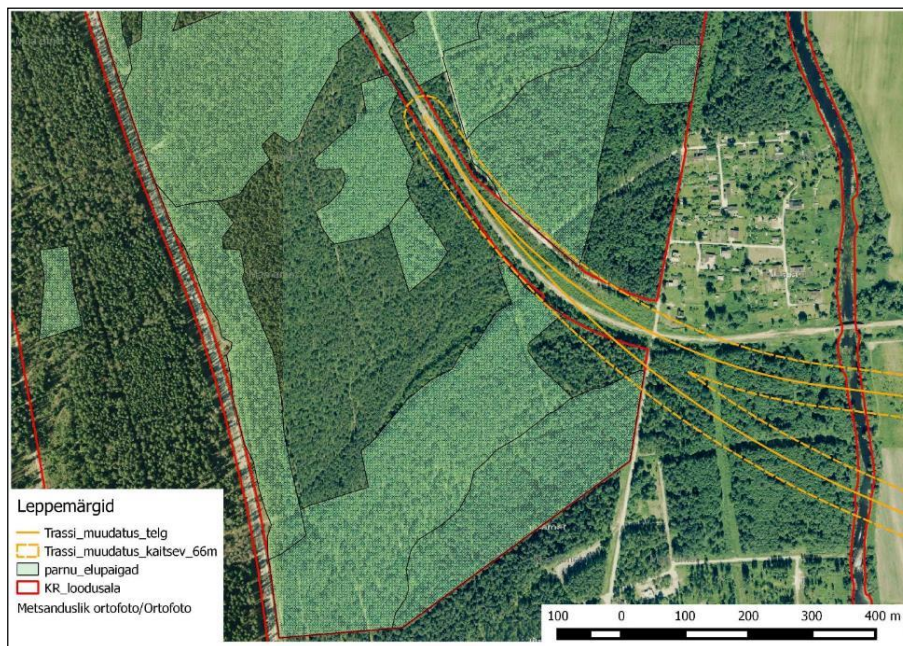


Joonis 2. Pärnu looduslal kaitseväärtusteks olevate elupaigatüüpide paiknemine (vastavalt Metsakorralduse büroo OÜ tööle „Pärnu maastikukaitseala metsade kirjeldus ja looduväärtuste analüüs“, 2010) ning trassialternatiivid (aluskaart: Maa-ameti WMS-teenus)

Elupaigatüüpide inventeerimisel on selgunud, et vahetult olemasoleva raudteetammi äärses kagunurgas kaitseväärtust omavat elupaigatüüpi ei esine. Lähima elupaigatüübi serv paikneb

³ Pärnu maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2012-2021

minimaalselt u 35 m kaugusel ala nurgast. Tegemist on alal rangeimate kriteeriumite alusel kaitstava Loodusdirektiivi mõistes esmatähtsa elupaigatüübiga – 9010* Vanad loodusmetsad. Täpsemalt on olukorda kujutatud joonisel 3.

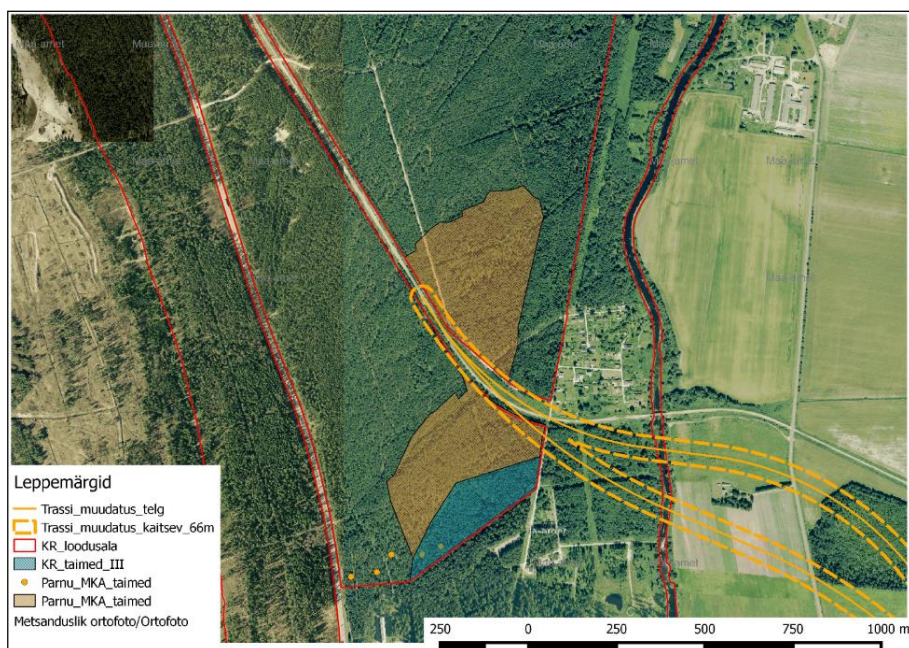


Joonis 3. Trassiõgvenduste ettepanekud ning Pärnu loodusala elupaigatüüpide paiknemine (Metsakorralduse Büroo OÜ, 2010. Pärnu maastikukaitseala metsade kirjeldus ja loodusväärtuste analüüs, aluskaart: Maa-ameti WMS-teenus).

Nagu ka jooniselt järeldub, ulatub maksimaalses soovitud ulatuses teostatav õgvendus nimetatud elupaigatüübile. Otsene negatiivne mõju ehk kogu ala tervikuna arvestatav elupaigatüübi pindala vähenemine on ilmselt vähene – hinnanguliselt maksimaalselt sadakond ruutmeetrit. Kuna aga on tegemist esmatähtsa elupaigatüübiga, võib ka nii vähest pindala kahanemist pidada oluliseks negatiivseks mõjuks ala kaitse-eesmärgile. Seega võib väita, et sellisest õgvendusest, mis nõuab antud elupaigatüübi kahjustamist, tuleb loobuda. Arvesse tuleb ka võtta kaudne mõju, mis uue trassi puhul väljendub nii servaepektis kui näiteks kuivendamisega kaasnevates muutustes. Neid mõjusid tuleb täpsemalt uurida ning analüüsida.

Otseses nurgas aga inventuuri kohaselt Natura-kaitseväärtusi ei esine, seega antud kahjustamine (juhul kui on välistatud elupaiga kahjustamine) võib Loodusdirektiivi seisukohti järgides osutada kaalumist väärivaks lahenduseks. Lisaks otseselt Pärnu loodusala kaitseväärtustega seotud mõjudele tuleb õgvenduse võimalikkuse üle otsustamisel võtta arvesse ka Pärnu maastikukaitseala kaitseväärtusi. Antud juhul on oluliseks piirkonnas kasvavate taimeliikide kasvukoht (vt joonis 4). Vastavalt Pärnu MKA

kaitsekorralduskava koostamise raames teostatud taimeliikide kasvukohtade kaardistamisele⁴ on tegemist on III kaitsekategooria liigi roomav öövilge kasvukohaga. Keskkonnaregistris on selle liigi kasvukoht piirkonnas kujutatud mõnevõrra väiksemana, kusjuures võimaliku õgvenduse poolt mõjutatavas ala nurgas kasvukohta ei ole näidatud. Hindamaks täpsemalt ettepandud õgvenduse võimalikku mõju nimetatud taimeliigi elupaigale kaitsealal terviklikult on vajalik nii otseselt mõjutatav kasvukoht kui kasvukohad tervikuna üle inventeerida. Korrektsuse huvides tuleb märkida, et antud liiki ei ole otseselt märgitud Pärnu maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulgas, küll aga on kaitsekorralduskavaga tehtud ettepanek see kaitse-eesmärkide hulka arvata.



Joonis 4. Trassiõgvenduste ettepanekud ning kaitstavate taimeliikide kasvukohad Keskkonnaregistri ning inventuuriandmete (Kose, M., Valgi, Ü. ja Palginõmm, M., 2010. Pärnu MKA kaitstavate taimeliikide elupaikade kaardistamine) alusel (aluskaart: Maa-ameti WMS-teenus).

Antud ala nurk on teatavaks elupaigaks ka ala kaitseväärtuste hulka kuuluvale metsalinnustikule. Teostatud linnuinventuuri⁵ kohaselt on see nurk väike-kärbsenäpi elupaigaks. Täiendavat infot saab teostatava linnustiku-inventuuri andmete alusel.

⁴ Kose, M., Valgi, Ü. ja Palginõmm, M., 2010. Pärnu MKA kaitstavate taimeliikide elupaikade kaardistamine

⁵ Pärnu Loodusmälestiste Sihtasutus, 2010. Pärnu MKA kaitstavate linnuliikide inventuur 2010. aastal

Kokkuvõttes võib järeldada, et olemasolevate andmete alusel esineb kaitseala õgvenduse poolt mõjutatavas nurgas loodusväärtusi, mis paratamatult saavad kahjustada. Täpsemate hinnangute andmiseks ja mõju olulise hindamiseks kogu Pärnu maastikukaitseala seisukohalt on vajalikud täpsustavad inventuurid. Pärnu loodusala kaitseväärtuste seisukohalt tuleb välistada ala nurgast minimaalselt u 35 m kaugusel paikneva vanade loodusemetsade hulka kuuluva elupaigatüübi otsene või kaudne kahjustamine.

Juhul kui õgvenduse teostamine osutub võimalikuks, on selleks eeldatavasti vajalik antud nurk kaitsealast välja arvata. Ala kaitse-eeskirja⁶ § 7 kohaselt on kaitsealal muu hulgas keelatud uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee ja tehnovõrgu rajatiste rajamine ning tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks ning nende ehitiste hooldustööd. Raudtee otseselt ei kuulu teede või tehnovõrgu rajatiste alla. Sarnane küsimus võib tekkida seoses trassiga ristuva Reiu taimla tee ümbertõstmisega raudteed ületavale estakaadile. Kuid sellel juhul on tegemist olemasoleva teega, mille rajamine või ümbertõõtmine ei ole kaitse-eeskirja kohaselt (kaitseala valitseja nõusolekul) keelatud.

Töö põhieesmärk oli kontrollida kas alade 1 ja 2 (joonis 7) piires leidub elupaigatüüpe (mida ka varasemad inventuurid ei ole näidanud) ja tuua nende eraldiste metsanduslik-botaaniline ülevaade. Teiseks ülesandeks oli anda põgusam hinnang ka teistele trassi ääres elupaigana inventeeritud elupaikadele, kontrollida varasemate leiuandmete paikapidavust ja anda ülevaade kaitsealuste taimeliikide leidumisest alal. Välitööd viidi läbi 26. juunil 2014. Ülle Jõgari poolt. Trassikoridori naabruses on varem inventeeritud Natura elupaigatüübid 2180 (metsastunud luited) ja 9010* (vanad loodusemetsad). Kaitsealustest taimeliikidest on vaadeldaval alal varem leitud öövilget (*Goodyera repens*) LK III.

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13292330>

1. OLULISEMATE ALADE ÜLEVAADE

Piirkond 1

Asub Pärnu maastikukaitseala lõunaosas. Selles piirkonnas asuvad alad 9, 10 ja 11 (joonis 7).

Ala 9 – tee ääres lageraielank – ei vasta elupaigatüübile 9010

Ala 10 – noorem, majandatud, palju struktuurielemente puudu - ei vasta elupaigatüübile 9010

Ala 11 – loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III. lähtudes Loodusdirektiivi metsaelupaikade inventeerimise juhendist, vastab potentsiaalsele elupaigatüübile 9010.

Öövilget, mida on antud alalt eelnevate inventuuride käigus leitud, seekord ei tuvastatud.

Kui trassikoridori nihutada lõuna poole, siis peamine kahju seisneb üksikute väga vanade puude hukkumises, mis jäävad rajatise alla. Kuna veerežiim on parasniiske ja suuremaid veerežiimi muutusi pole ette näha (see ala on juba inimtegevusest mõjutatud, metsa servas ja teede ääres on kraavid), siis on kooslusele põhjustatud häiring lokaalse iseloomuga ja ei mõjuta kaugemal asuvat metsakooslust.

Piirkond 2

Asub Pärnu maastikukaitseala keskosas. Selles piirkonnas asuvad alad 5 (raudteetammist ida pool) ja 12 (raudteetammist lääne pool pool) (joonis 7).

Ala 5 – Siin on tegemist parasniiske palumetsaga (mustika kasvukohatüüp), milles domineerivad männid. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III. lähtudes Loodusdirektiivi metsaelupaikade inventeerimise juhendist, vastab potentsiaalsele elupaigatüübile 9010. Viadukti ehitamise piirkonnas on mets inimtegevusest olulisel määral mõjutatud. Siit hargnevad matkarajad, alustaimestik on näha tallamise mõju. Metsa mõjutab nii raudteetammi kui ka Taimla tee äärest lähtuv servaepekt.

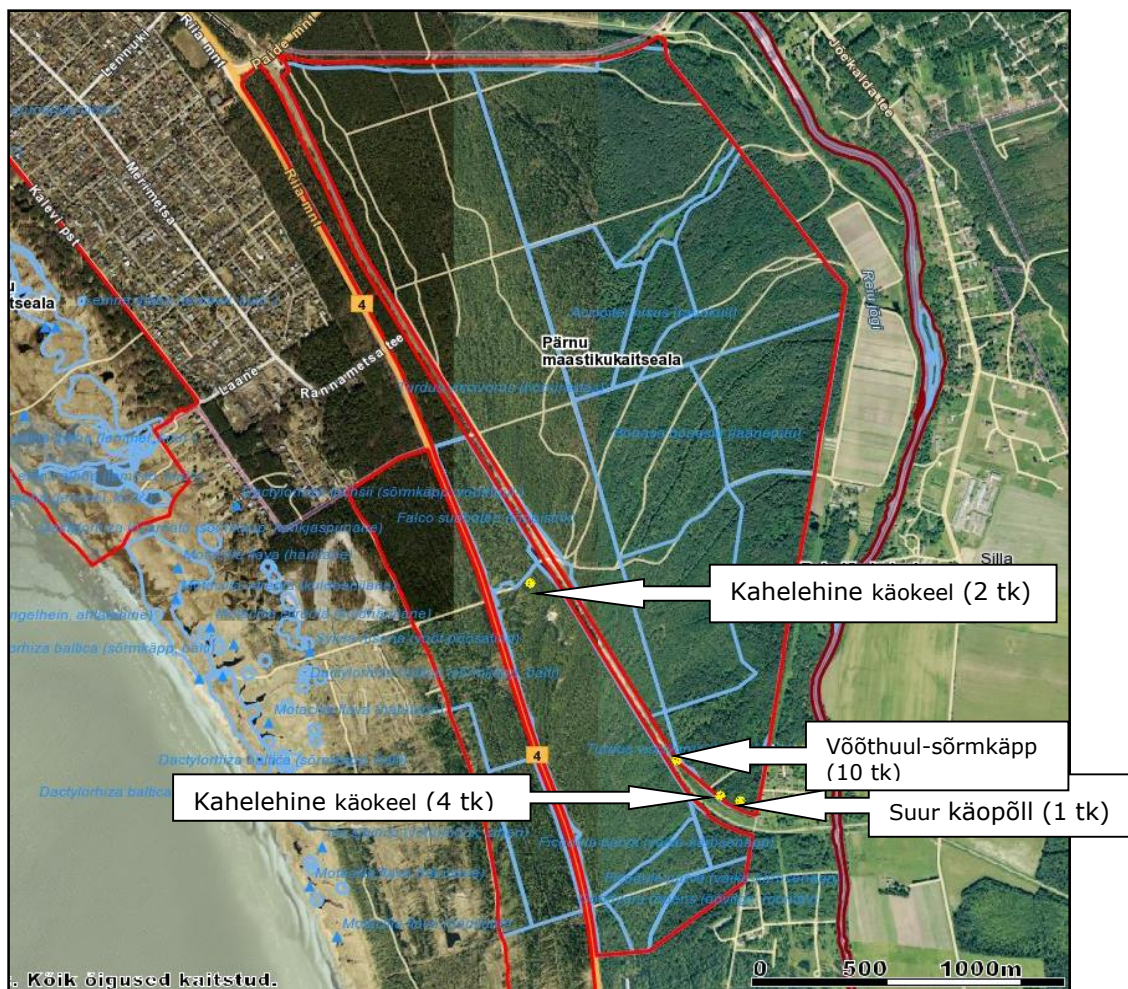
Ala 12 - männid asetsevad valdavalt tihedalt ja on laasunud. Teises rindes leidub harilikku haaba ja sookaske. Põõsarindes kasvavad pihlakas ja toomingas. Reljeef on lainjas. Siin leidub vähesel määral lamapuitu. Kaitsealusest taimeliikidest leidub ala vähesel määral kahelehist käokeelt, mis on III kaitsekategooria taimeliik ja mis on tavaline kogu Eesti territooriumil. Sobib elupaigatüüpi 2180 – metsastunud luited, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III. Planeeritav viadukt asub metsa läbiva maantee (Taimla tee) naabruses. Tee rajamine ja hooldamine on siinset metsakooslust mõjutanud. Selle tee äärses metsas on näha servaepekti. Põõsarinne on tihedam. Alustaimestik on näha tallamise mõju.

Viadukti ehitamine mõju on lokaalse iseloomuga ja see mõjutab otseselt Taimla tee piirkonnas juba varem häiringute osaliseks saanud taimekooslust.

2. KAITSEALUSED TAIMELIIGID

Ülevaatus käigus leiti järgmisi kaitsealuseid taimeliike (joonised 5 ja 6):

1. Kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*) LK III – 6 isendit
2. Võõthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*) LK III - 10 isendit
3. Suur käopõll (*Listera ovata*) LK III - 13 isendit
4. Kattekold (*Lycopodium annotinum*), mis on Eestis kuuse ja segametsades tavaline, kuulub loodusdirektiivi V lisasse.



Joonis 5. Kaitsealuste taimliikide leidumine Rail Baltic trassikoridori läheduses. Alusena on kasutatud hübriidkaarti maa-ameti kaardiserverist (Looduskaitse ja Natura 2000).



Joonis 6. Käpaliste leiukoha paiknemine Reiuje tee ääres.

Kõige rohkem kaitsealuste taimeliikide isendeid leiti vahetult Reiuje tee (8480024) äärest, kus kasvas läbisegi ca paarkümmend suure käopõlle ja võõthuul-sõrmkäpa isendit.

3. ALAL LEIDUVAD NATURA ELUPAIGATÜÜBID

Elupaigatüüp 2180 – metsastunud luited eksisteerib suuremal alal, kui seni märgitud. Liiviku ümbruses asuv puistu, mis on inventeeritud vanadeks loodusmetsadeks sobib pigem sellesse elupaigatüüpi (eraldised 12 ja 13, joonis 7). Siin on tegemist palumetsaga, mis kuulub reljeefi kõrgematel osadel pohla ja madalamatel mustika kasvukohatüüpi.

Elupaigatüüp 9010 – vanad loodusmetsad leidumine varasema inventuuriga elupaigatüüpina määratletud eraldistes vähemalt 50 m tsoonis ei leidnud kinnitust. Kriteeriumitele vastavus on esitatud tabelis 1.

Tabel 1. Trassikoridori naabruses (ca 50 m) asuvate 9010 elupaigatüübina määratletud eraldistes vastavus põlismetsa kriteeriumitele kokkuvõtvalt.

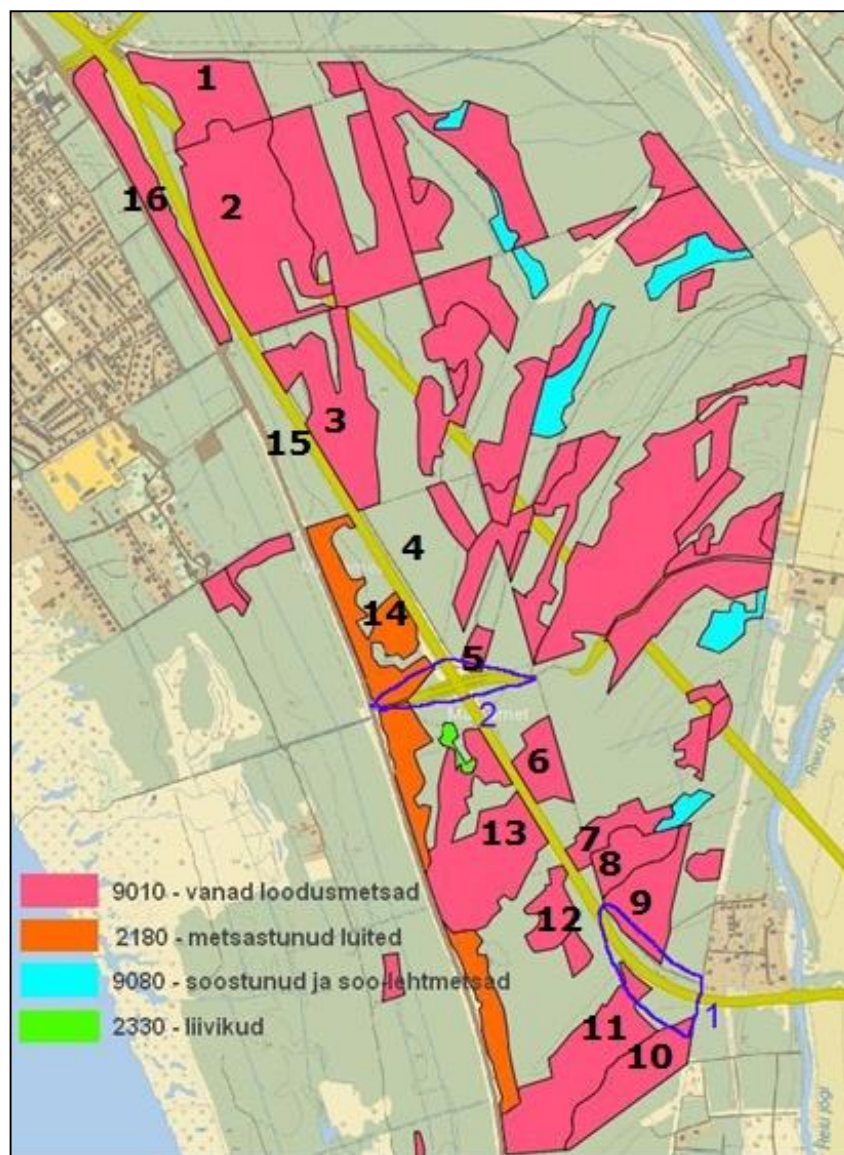
Kriteerium	Vastavus
Puistu on eriliigiline ja erivanuseline	osaliselt
Põhipuuliikide iga erineb rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses (> 60 a okaspuudel), esineb eelmise metsapõlvkonna jäänukpuid	ei
Eri vanusega puud moodustavade gruppe, vana metsa häiludes kasvab tukkadena noori puid	ei
Lamapuid ja surnult seisvaid puid on > 5% kasvavate puude arvust, häile arvestamata > 10 %	ei
Tugevasti kõdunenud lamatüved, mis on üleni kaetud sammalde või muu alustaimestikuga, moodustavad lamatüvedest kolmandiku.	ei
Raiejälgi pole võimalik tuvastada	osaliselt
Metsa veerežiim on rikkumata – kuivenduskraavid puuduvad	ei
Puudub ökosüsteemi muutev naabrusmõju	ei
Seente, samblike, sammalde ja soontaimede hulgas esineb inimpelglike liike.	ei
Keskealine kuni valmiv loodusliku uuendusena tekkinud ja raietest vähe mõjutatud loodusmetsailmeline puistu järjepideval metsamaal.	jah
Kuivendusest vähe mõjutatud keskealine kuni küps mets, kus kuivenduse otsene või kaudne mõju piirdub kasvukohale omaste puuliikide kasvu paranemise ja mõningate teiste puuliikide soodustamisega.	jah

- | Laiguti esineb eriliigilist ja erivanuselist metsa, aga peamiselt domineerib männik, mille puude vanus ei ületa kolme vanuseklassi.
- | Kohati esineb ülejäänud puistust oluliselt vanemaid mände (eelmise metsapõlvkonna jäänukpuud).
- | Lamapuid ja surnult seisvaid puid leidub vähesel määral ja need ei ole kaetud sammalde ega muu alustaimestikuga.
- | Raiejälgid leidub vähesel määral.
- | Metsa veerežiim on rikutud – raudteetammi ja teede äärtes on kohati kraavid, mis mõjutavad naabruses asuvat metsa.
- | Ökosüsteemi muutev naabrusmõju on tugev - paralleelselt raudteetammiga kulgevad hooldatud metsateed, kaugele ja jää ka Tallinn-Pärnu-Ikla põhimaantee, mille müra kostab kaitsealale.
- | Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatuse käigus ei leitud.
- | Raudteetammi ääres asuvale metsale avaldab mõju servaepekt.

Trassikoridori naabruses asuvad alad 4, 9, 10, 15 ja 16 ei kvalifitseeru loodusdirektiivi elupaigatüübina.

Alad 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 ja 11 kvalifitseeruvad potentsiaalse elupaigatüübina 9010. Need on keskealised väheste majandamise tunnustega metsad, millest võivad aja jooksul kujuneda vanad loodusmetsad.

Alad 12, 13 ja 14 kvalifitseeruvad elupaigatüübiks 2180 – metsastunud luided.



	Varem inventeeritud	Käesolev inventuur
1	9010	9010
2	9010	9010
3	9010	9010
4	0	0
5	9010	9010
6	9010	9010
7	9010	9010
8	9010	9010
9	9010	0
10	9010	0
11	9010	9010
12	9010	2180
13	9010	2180
14	2180	2180
15	0	0
16	9010	0

Joonis 7. Elupaigatüüpide paiknemine trassikoridori ääres (ca 50 m laiuselt).

4. ÜLEVAADE TRASSIKORIDORI ÄÄRES ASUVATEST METSAERALDISTEST

Ala 1. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi männik. Põhipuuliigi, milleks on mänd, vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Kuigi teises rindes leidub sookaske, domineerib puistus üks puuliik. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.

Ala 2. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi männik. Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Kuigi teises rindes leidub sookaske ja pihlakat, domineerib puistus üks puuliik (foto 1). Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.



Foto 1. Mustika kasvukohatüüpi männik alal 2, kus teises rindes kasvab ka sookaske ja pihlakat.

Ala 3. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi segamets. Domineerib

mänd, sookased ja kuused kasvavad teises rindes, põõsarindes leidub harilikku pihlakat (foto 2). Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitsealine seisund III.

Ala 4. Mustika kasvukohatüüpi männik, üksikud sookased teises rindes. See mets ei ole loodusliku ilmega, domineerivaks puuliigiks (100%) on harilik mänd ja kõik puud kuuluvad samasse vanuseklassi. Siin ei ole loodusemetsale iseloomulikke struktuurielemente. See ala ei ole ka eelnevate inventuuride käigus määratud ühessegi elupaigatüüpi. **See ala ei kvalifitseeru loodusdirektiivi elupaigatüübina.**

Ala 5. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi männik, üksikud kuused, toomingad ja pihlakad teises rindes. Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Kuigi teises rindes leidub sookaske ja pihlakat, domineerib puistus üks puuliik. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitsealine seisund III.



Foto 2. Mustika kasvukohatüüpi segamets alal 3. Esimeses rindes kasvavad valdavalt männid, teises rindes peamiselt sookased ja kuused.

Ala 6. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi männik, teises rindes üksikud kuused ja sookased. Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Kuigi teises rindes leidub sookaske ja pihlakat, domineerib puistus üks puuliik. Lamapuid ei esine $> 5\%$ puude hulgast. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatuse käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.

Ala 7. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Pohla kasvukohatüüpi männik (foto 3). Põhipuuliigi, milleks on mänd, vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Puistus ei ole erivanuseline ja eriliigiline - domineerib üks puuliik. Lamapuid esineb vähe $< 5\%$ puude hulgast. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatuse käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.



Foto 3. Pohla kasvukohatüüpi männik alal 7.

Ala 8. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Mustika kasvukohatüüpi männik, kus leidub teises rindes ka kuuske ja sookaske (foto 4). Põhipuuliigi, milleks on mänd, vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Puistus ei ole erivanuseline ja eriliigiline - domineerib üks puuliik. Lamapuid esineb vähe < 5 % puude hulgast. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitsealine seisund III.

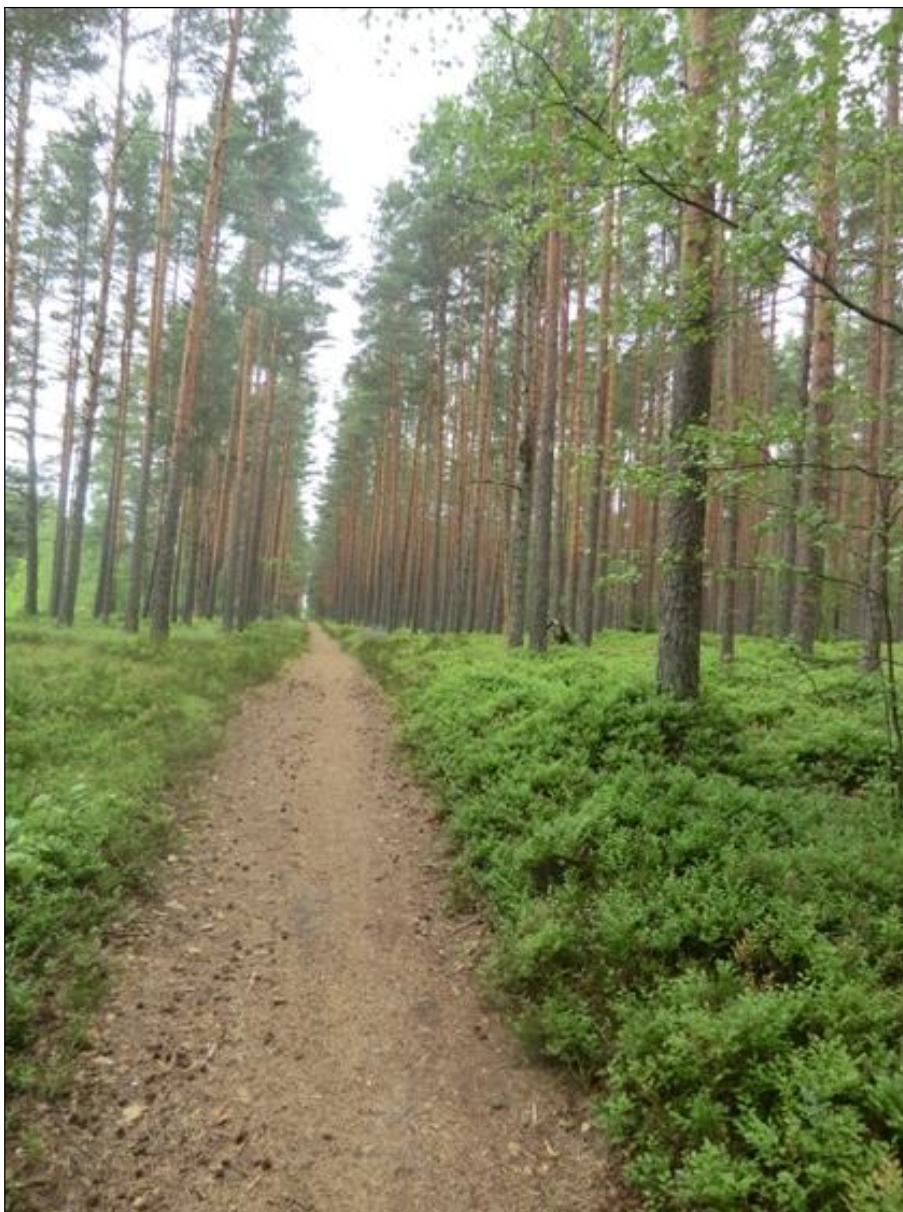


Foto 4. Mustika kasvukohatüüpi männik alal 8.

Ala 9. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Tee ääres asub raiesmik, kaugemal mustika kasvukohatüüpi kuuse-männi segamets (foto 5). Puude vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Esineb rohkesti raietegevuse jälgi. Inimpelglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. **Ei sobi elupaigatüüpi 9010.**



Foto 5. Raiesmikul kasvab kahelehine käokeel (LK II) ja tagaplaanil mustika kasvukohatüüpi kuuse-männi segamets alal 9

Ala 10. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Jänsekapsa kasvukohatüüpi kuusik (foto 6). Põhipuuliigi (kuuse), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Puistus domineerib üks puuliik. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Lamatüved ei ole tugevasti kõdunenud ega kaetud sammalde või muu alustaimestikuga. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. **Ei sobi elupaigatüüpi 9010.**



Foto 6. Jänsekapsa kasvukohatüüpi kuusik alal 10

Ala 11. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Jänsekapsa kasvukohatüüpi kuusik (foto 7). Põhipuuliigi (kuuse), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Siin esineb üksikuid väga vanu mände. Puistus domineerib üks puuliik. Lamapuid esineb > 5 % puude hulgast, aga need ei ole tugevasti kõdunenud ega kaetud sammalde või muu alustaimestikuga. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatuse käigus ei leitud. Loodusliku ilmega keskealine mets, kus on metsa mõõduka majandamise tulemusel vähe lamapuitu või kuivanud püstiseisvaid puid. **Elupaigatüüp 9010**, esinduslikkus C, looduskaitsealine seisund III.

Ala 12. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Pohla kasvukohatüüpi männik (foto 8). Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Leidub üksikuid lehtpuid – sookaski, aga domineerib üks puuliik – mänd. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatuse käigus ei leitud. Männid asetsevad valdavalt tihedalt ja on laasunud. **Ei sobi elupaigatüüpi 9010, sobib elupaigatüüpi 2180 – metsastunud luited**, esinduslikkus C, looduskaitsealine seisund III.



Foto 7. Jänsekapsa kasvukohatüüpi kuusik alal 11.



Foto 8. Pohla kasvukohatüüpi männik alal 12, milles leidub ka üksikuid lehtpuid.

Ala 13. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Pohla kasvukohatüüpi männik (foto 9). Põhipuuliigi (männi), vanus ei erine rohkem kui kolme vanuseklassi ulatuses. Leidub üksikuid lehtpuid – sookaski, aga domineerib üks puuliik – mänd. Lamapuid ei esine > 5 % puude hulgast. Inimpeglikke soontaimeliike ala ülevaatus käigus ei leitud. Männid

asetsevad tihedalt ja on laasunud. **Ei sobi elupaigatüüpi 9010, sobib elupaigatüüpi 2180 – metsastunud lited**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.



Foto 9. Pohla kasvukohatüüpi männik alal 13.

Ala 14. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 2180. Pohla ja kanarbiku kasvukohatüüpi männik lainjal reljeefil sobib hästi selle määratlusega (foto 10). Enamus mände on laasunud ja liivapaljandeid on vähe. **See ala sobib elupaigatüüpi 2180 – metsastunud lited**, esinduslikkus C, looduskaitseline seisund III.

Ala 15. Mustika kasvukohatüüpi männik, mis ei ole eelnevate inventuuride käigus määratud ühessegi elupaigatüüpi (foto 11). Puud on ühes vanuseklassis (läbimõõdud 10-20 cm), metsa killustavad jalgteed. **See ala ei kvalifitseeru loodusdirektiivi elupaigatüübina.**



Foto 10. Pohla ja kanarbiku kasvukohatüüpi männik alal 14.



Foto 11. Mustika kasvukohatüüpi männik alal 15.

Ala 16. See ala on eelnevate inventuuride käigus määratud elupaigatüüpi 9010. Tiheda põõsarindega (sarapuu, harilik pihlakas, toomingas, harilik vaher) männik (foto 12). Kitsast metsariba maantee ja raudteetammi vahel killustab piki metsa kulgev jalgte. Siin leidub üksikuid väga vanu mände. Rohttaimedest domineerivad naat, sõnajalad (kilpjalg jm), kohati ka jänese kapsas. Ökosüsteemi

muutev naabrusmõju on tugev – kahelt poolt (Tallinn-Pärnu-Ikla põhimaantee ja endine raudteetamm) esineb servaepekt. Tallinn-Pärnu-Ikla põhimaanteelt kostab liiklusmüra. **Ei sobi elupaigatüüpi 9010.**



Foto 12. Tiheda põõsarindega jänese kapsa-mustika kasvukohatüüpi männik alal 16.

KOKKUVÕTE

Arvamuse eesmärgiks oli täpsustada, kas RB trassikoridori ääres Pärnu MKA piirkonnas leidub elupaigatüüpe, mida varasemad inventuurid ei ole näidanud ja anda põgus hinnang teistele trassi ääres elupaigana inventeeritud elupaikadele.

Piirkonnas 1 (joonised 1, 3 ja 7) on eraldatud kolm ala: 9, 10 ja 11. Neist üks (11) kvalifitseerub elupaigatüübiks 9010. See on lääne pool raudteetammi põhjapoolsem ala. Kui trassikoridori nihutada 30 m võrra lõuna poole, mõjutab see eelkõige ala 10, mis asub ida pool. Soovitame nihutada trassikoridori 4D selliselt, et ala 11 jääks raietöödest puutumata.

Piirkonnas 2 (joonised 1, 3 ja 7) on kaks ala: 5 ja 12. Ala 5 kvalifitseerub elupaigatüüpi 9010 ja ala 12 elupaigatüüpi 2180. Kohaliku tähtsusega tee jaoks viadukti ehitamise mõju piirdub eeldatavalt alaga, mis on juba inimtegevusest olulisel määral mõjutatud (servaefekt, tallamine, matkarajad ja jalgteed).

Kui võtta aluseks Jaanus Paali kasvukohatüüpide tunnused, siis vaadeldaval alal (raudteetammist alates 50 m laiune riba) esmatähtsat elupaigatüüpi 9010 ei leidu. Kui võtta aluseks Anneli Palo koostatud juhend elupaigatüüpide määramiseks, siis klassifitseeruvad siinsed metsad osaliselt potentsiaalsesse elupaigatüüpi 9010 – mis tähendab, et neist keskealistest regulaarselt hooldatud metsadest võivad kujuneda tulevikus vanad loodusmetsad. Uue raudtee ehitamine avaldab kindlasti raudteega piirnevale metsakooslusele oma mõju. Eeldatavalt piirdub selle mõju ulatus siiski vaid alaga, mida inimtegevus on juba oluliselt mõjutanud (servaefekt, kuivenduskraavid, tallamine (tallamise jälgi on ka teeradade kõrval, sest tegemist on intensiivset kasutust leidva rekreatiivse alaga) jm. Metsa servas on põõsarinne tihedam, rohurindes kasvavad rohumaadele iseloomulikud kõrrelised rohttaimed. Servaefekt tuleneb teistsugustest valgustingimustest ja naabruses (väljaspool metsa) kasvavate taimede leviste kandumisest ka metsa alale. Häiritud ala ulatub ca 30 m kaugusele metsa servast.

Trassikoridori naabruses leidub vähesel määral III kaitsekategooria taimeliikide isendeid. Nii vööthuul-sõrmkäpp kui ka suur käopõll kasvavad Eesti looduses sageli inimtegevusest tugevasti mõjutatud aladel, teede ja kraavide ääres. Seega on see leiukoht neile liikidele tüüpiline. Võimaluse korral tuleks see kasvukoht säilitada. Kahelehist käokeelt, mida leidub kogu Eestis hajusalt, leiti ainult kuus isendit. Öövilget ei leitud, sest enne õitsemist, mis algab tavaliselt juuli teisest poolest, on seda tagasihoidlikku taimeliiki raske märgata. Kattekolla leiukohti pole kaardile kantud, seda liiki leidis alal hajusalt kogu alal.